

Závodský, Artur

Korespondence Josefa Uhra s K. Elgartem Sokolem

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. D, Řada literárněvědná. 1959, vol. 8, iss. D6, pp. [58]-77

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/108704>

Access Date: 17. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

MATERIÁLY

ARTUR ZÁVODSKÝ

KORESPONDENCE JOSEFA UHRA S K. ELGARTEM SOKOLEM

V 3. čísle literárněvědné řady Sborníku prací filosofické fakulty v Brně (1956, D3) uveřejnil jsem 2 dopisy, 1 korespondenční lístek a 1 pohlednici Josefa Uhra, adresované spisovateli a kritiku K. Elgartu Sokolovi, pokud se zachovaly v pozůstalosti K. Elgarta Sokola, kterou chová vdova po něm — Julie Elgartová v Brně. Vyslovil jsem při té příležitosti mínění, že nejde o korespondenci úplnou. Skutečně se v Literárním archivu Národního musea v Praze našly další Uhrovy dopisy, korespondenční lístky a pohlednice, které psal tento předčasně zesnulý autor K. Elgartu Sokolovi.

Tuto korespondenci (souhrnně 24 čísel) získal od Julie Elgartové vydavatel Literárního atlasu československého Bohumil Vavroušek. Od něho přešla korespondence Josefa Uhra s K. Elgartem Sokolem (mimo 2 listy, 1 korespondenční lístek a 1 pohlednici, které vlastní Julie Elgartová) do Literárního archivu Národního musea v Praze. Odsud ji vydávám. Pro úplnost otiskuji znovu a podle datování zařazuji 4 čísla Uhrovy korespondence, která jsem už uveřejnil.

Dopis, uvedený zde jako č. XXIII, nebyl adresován přímo K. Elgartu Sokolovi, nýbrž schůzi žurnalistů a spisovatelů v Brně. Nevyjmul jsem ho ze souhrnu Uhrových dopisů K. Elgartu Sokolovi ze dvou důvodů: jednak proto, že K. Elgart Sokol dopis zachoval, jednak proto, že Uhrovo poslání schůzi žurnalistů a spisovatelů v Brně blíže objasňuje myšlenku zřízení nemocenského fondu pro spisovatele, o níž mluví Uher také v dopise K. Elgartu Sokolovi.

Text Uhrových dopisů a lístků je přetištěn dnešním pravopisem. Proto jsem upravil psaní pessimism na pesimism, korektura na korektura, express na expres, ssiroko na široko, grammech na gramech, villa na vila, feuilleton na fejeton atp. Piši jako jedno slovo: máloco, kvůli, málokdy. Ale spojení slov *kdo ví* jsem ponechal ve znění, jak se vyskytuje u Josefa Uhra. Doplnil jsem na některých místech nezbytnou interpunkci (např. čárku před spojkou *že*, tečku na konci vět, apod. Sjednotil jsem psaní data ve zlomku na tvar bez teček; Uher zde kolísal. Podle dnešního pravopisu jsem sjednotil psaní úřadu Zemský výbor; Uher píše jednou s velkým písmenem, jindy s písmenem malým. Opravil jsem zřejmě Uhrovo přepsání ve slově *kritik*, kde spisovatel napsal obě samohlásky tvrdé. Opravil jsem také chybné skloňování zejména já (dativ *mě* na *mně*); ponechal jsem však psaní *u mně*.

Všechny jazykové zvláštnosti Josefa Uhra jsem zachoval.

*

Spisovatel Josef Uher (1880—1908) patřil k rázovitým zjevům české literatury na začátku 20. století. Zejména jeho působivé zpodobení lidí v životě

ztroskotaných, bídou zlomených, vzbuzovalo velké naděje. Žel, nemoc a potom předčasná smrt zabránily autorovi, který zanechal po časopisech mnoho próz a několik básní, aby vydal více nežli dvě knihy — O lidech kočovných a jiná prosa (1906); Má cesta (1907). Souborně vyšlo Uhrovo dílo ve dvou dílech péčí Miloslava Hýska (1. díl r. 1910, 2. díl r. 1913). Podruhé připravil k vydání Uhrovu beletrii — mimo básně — rovněž Miloslav Hýsek r. 1954 (Josef Uher, Dílo, Čs. spisovatel).

Povoláním byl Uher učitel. V šk. r. 1900/01 působil v Židenicích, v šk. r. 1901/02 v Babicích, rok nato v Ostrovačicích. V září r. 1904 nastoupil v Padochově u Oslavan. Od Nového roku 1905 ve Vranově u Brna. Ale zde už se po několika dnech přihlásila velmi důrazně tuberkulóza, která se u J. Uhra objevila poprvé o prázdninách r. 1902. R. 1904 léčil se Uher v brněnské nemocnici. Po roční zdravotní dovolené odešel na odpočinek s jednorázovým odbytným. Do školy se už nevrátil. Porušené zdraví (k tuberkulóze plic se připojila tuberkulóza ledvin) snažil se Uher utužit trojím zájezdem na jih, do Opatije a do Dubrovniku. Žil zde poprvé od února 1906 do května 1906, kdy se vrátil do Brna. Od října 1906 do začátku května 1907 trval v Opatiji druhý Uhrův pobyt. Od března 1908 hledal Uher záchranu svého zdraví v Dubrovniku, ale zanedlouho odjel do Opatije. V polovině května téhož roku se vrátil do Brna. Léto trávil u rodičů v Podolí u Tišnova. Zemřel 5. prosince r. 1908.

Když Uher učil na vesnicích, dojížděl o volných čtvrtcích do Brna. Zde našel oddanou duši v učitelce Marii Soukupové. V Brně se stýkal s řadou kulturních pracovníků, např. s pozdějším hudebním skladatelem Janem Kuncem, s redaktorem Josefem Merhautem, s ředitelem Vesny Františkem Marešem aj.

Upřímné přátelství vázalo Uhra se spisovatelem K. Elgartem Sokolem (1874 až 1929), rodákem z Ivančic na Moravě. Elgart Sokol maturoval na učitelském ústavě v Brně r. 1892. Pět let působil jako učitel v Jaroměřicích nad Rokytnou. V r. 1897 se dostal do Brna a stal se odborným učitelem na brněnské Vesně. R. 1910 byl jmenován správcem ženské průmyslové školy a r. 1919 ředitelem učitelských ústavů pro školy průmyslové a hospodyňské. V Brně rozvinul Elgart Sokol svoji kulturně osvětovou a literární činnost do velké šíře. Referoval o moravském výtvarnictví v Rozhledech, Moravsko-slezské revui aj., byl prvním jednatelem Klubu přátel umění, pracoval v Kole moravských spisovatelů, které se r. 1912 ustavilo, psal po léta divadelní kritiky do Lidových novin. Literárně vystoupil r. 1904 črtou Děti, r. 1908 románem Slunce. Napsal několik románů (Přival — 1917, Zlaté rouno — 1920, Černý a bílý — 1925), dramát (Námluvy — 1919, Moloch — 1922) i cestopisů (Kresby, Tulákovy lásky) aj. Svou konciliantností a činorodým zápalem získal si Elgart Sokol úctu spisovatelů i širokých vrstev. S oddaností o něm mluví také St. K. Neumann.

Když se Uher léčil na jihu, vedl čilou korespondenci. Psal své lásce Marii, Janu Kuncovi, Josefu Dýmovi, Otakaru Skýpalovi, Josefu Merhautovi, K. Z. Klímovi, V. Mrštíkovi a jiným. Něco z Uhrovy korespondence bylo už uveřejněno. Např. Josef D ý m a publikoval některé Uhrovy listy v Pozoru (leden 1909) pod názvem *Martyrium Jos. Uhra. Z jeho korespondence*. Otakar S k ý p a l a zveřejnil některé listy, které dostal od Josefa Uhra, v článku *Uhrova korespondence* (Moravsko-slezská revue V, 1909). B. Š t a s t n ý vydal v Lidových novinách (r. 1927, č. 621) výběr *Z dopisů Jos. Uhra*.

Korespondence, kterou měl Josef Uher s K. Elgartem Sokolem, týká se let 1906—1908. V době dřívější se oba přátelé stýkali osobně, nebylo tedy třeba dopisů.

Listy, které psal Josef Uher Elgartu Sokolovi, mají dvojí význam. Především nám umožňují nahlédnout do poměrů, za nichž vycházela Moravsko-slezská revue, jediný orgán spisovatelů a umělců na Moravě před první světovou válkou. Za druhé: poznáváme zblízka samého jejich pisatele. Uher reaguje bezprostředně na všechno, co prožívá na jihu, na svoji četbu, na krajinu, na léčebný postup, a chce být poctivě zpraven o kulturních poměrech v Brně. Ve chvílích, kdy nemoc na chvíli povolila, byl Uher pln pracovních plánů a statečné vůle nepodléhat. Ale v době, kdy zápasil s horečkami, ozývá se z jeho listů trpkost, skepse a ironie — nejenom k jiným lidem, jež měl v podstatě rád, ale především k sobě samému. Uher, který žil víceméně jenom z výtěžku své literární práce, trpěl neustálými finančními potížemi. Proto se tolikrát v jeho dopisech objevují zmínky o honorářích, o podporách, o půjčkách. Žádost o pensi „z milosti“, o níž si Uher požádal u Zemského výboru, byla po mnoha urgencích přítel vyřízena jednorázovou almužnou. Nepřekvapí nás proto, že se Uher obrací k žurnalistům a spisovatelům s výzvou, aby založili nemocenský fond. Jeho vlastní tragická zkušenost měla být výstrahou pro druhé.

Vedle lidské tváře Josefa Uhra, člověka statečného, hrdého a k sobě kritického, poznáváme z korespondence okolnosti, za nichž dokončoval svoji knihu *Má cesta* (na jejím vydání měl Elgart Sokol hlavní podíl), i další spisovatelovy pracovní plány, jejichž plné realizaci zabránila smrt.

Dílo, které Josef Uher zanechal, je torso. Svědčí však o nadání a pili svého tvůrce a nenechává na pochybách, že česká literatura ztratila talent, který mnoho sliboval.

I.

Opatie 3. března 1906.

Milý příteli Karle Elgarte,

24/II napsal jsem Vám půl dopisu, a nedopsal, ježto zapadlo slunce a já při zamračeném nebi nerad píšu. Od té doby bylo jasných hodin málo. Až včera a dnes bylo slunce vpravdě sluncem. Abych Vám neposílal starý inkoust, píšu znovu.

Předně: Sláva Mrštíkovi, že přišel s lepším programem, než byl ten starý.¹ Teď chci k vůli němu žít a dostat svaly tělesné i duševní. Bít na všechny strany, plivat, kopat, škrtit — bojovat. To jsem já chtěl. To je život a ten dělá časopis časopisem. Váš pesimism — dejte pozor abyste v něm nezšedivěl. A na čem ještě chcete rozmýšlet! Pošlete to ke všem čertům. Myslím, že o velikonoci přijedu i dýchnu s Vámi také já na tu hlinu. Dodatek k tomu napsal jsem včera Merhautovi.² Zvláště co se dotýče Holého.³ Přečtete si jej až přijdete do redakce.

Dýma,⁴ dýma... dýma..... Připadá mně jako svatební, kuň jehož ověncili papírem a ten strašný, ukňouraný fejton. Přisahám, že o těch svých slzách nevím. Jakživ nerad pláču a slzy radosti už útkonce ne. Dobře, že odjede do Lvova, až přijedu. Zatím mne to pomine.

Žiju zde zimní spánek živočicha. Jen noviny čpí do mé abstinence. Mám tu „Čas“, „Mor. kraj“,⁵ „Orlíci“,⁶ „Lidové“⁷. A Merhaut mi poslal některé časopisy. Vám děkuju za „Rozhledy“. Pošlete mi příští číslo. Kunc⁸ je v Praze, to vím. Psal mi už. Sláva tomu Z. výboru.⁹ Půjde-li to tak dál, postavíme se brzo na špičky. Příští rok, navrhuju, aby se na literaturu dalo 50.000 K.

Já píšu tuze pozvolna. Mám to vlastně zakázáno, dělám to tajně. Co jsem si předsevzal, nebude hotovo do podzimu. Celý čas mně i tady zebera Mařka.¹⁰ Píšu jí dopisy a pohled-

nice od rána do večera. Na dopisy mám objednaný zvláštní vagon u spol. jižní dráhy. Tak smutno mi není.

Moře zde skutečně je, což jsem si nemyslel, ještě když jsem přijížděl. Pohled na ně jsem Vám včera snad poslal a mám úmysl poslat ještě. Snad Vás tím nezarmoutím. Viděl jsem tu i děšť, široko mne lehtá každou chvíli, když sedím na břehu. Dláždění podobá se tomu na Tivoli,¹¹ jenže tu je ještě zábradlí, aby nulenci neskákali do moře. Bydlím ve vile, za okny mám květiny, před okny vavříny a cypřiše a slanou vodu, na jejíž konec nemohu dohlédnout. Když je mi smutno, přiletí rackové a chechtají se do okna tak dlouho, až mne rovněž rozchechtají. Nad postelí mám Jiříka Poděbradského,¹² Mařku a nad ní červený karafiát. Zidle 2, stůl, sanatozen¹³ na něm, prášky thioccol, fialky a staré housky a časopisy. Dole v jídelně přebývá jedna Kalvodova¹⁴ bříza. Psal jsem mu to.

Na moři jezdí loďky a parníčky a pisečňáky. Nejel jsem ještě po nich, abych si nezkalil žaludek.

Zdraví moje není ještě „sláva bohu“, ale také už není „žel bohu“. Oči mám pořád stejně šedivě zelené a hloupé. Koukám jimi na všechny strany. Z terasy házím kameny do moře a trefuji se do jistého kůlu, jež jsem dosud netrefil.

Strava moje skládá se z nekořeněných, nepřilíží sladkých ani kyselých jídel. Broskve; rýže, kaše, mléko, máslo, housky, sanatozen, thioccoli. Začez klopím denně 8 K. Světlo zvlášť, dříví do kamen zvlášť, porce rozkoše také zvlášť. Knoflíky si přišívám sám.

Do Abbazie¹⁵ nechodím, ježto tam Mařka není. Jednou týdně jdu k holičovi, začez platím 20 kr. Vousy si zde růst nenechám. Chci zůstat mladý na těle i na duši.

Dr. Landr¹⁶ prohlíží mne jednou za týden a krotí moje chůče. Dobrý člověk.

Za okny v Abbazii mají loď z mořských skořápek a francouzské romány pro zostření chuti. Váhu zde nemohu najít. Chtěl bych se zvážít. Snad v příštím dopise udám Vám mou hodnotu v kilech.

Dovedete si už představit rakouskou Riviéru? Zalíbí-li se Vám z mého popisu, přijďte sem. Budem tu dva, což je lepší, než když je jeden. Ze známých tu není nikdo. Z Čechů asi 20 osob. U nás bydlí městský rada Brož z Prahy, mladočech. Tak s tím příjezdem se rozmyslete a pište mi. Teď si jdu plivnout do moře. Milostivé paní ručku libám. Adje!

Váš

J. Uher.

Na pokrajích připsáno:

- (1. strana — tužkou) Udělejte mor.(avskou) ligu obrannou. Sic nás Češi zabijí.
- (2. strana — tužkou) Pište mi brzy a hodně zas.
- (3. strana — tužkou) Knížku svou Vám pošlu,¹⁷ jen co ji dostanu.
- (4. strana — tužkou) Na peníze poslal jsem kvitanci Z. výboru.
- (5. strana — perem) Kdybyste to chtěl uveřejnit, psal jsem po jedné straně papíru.

Dopis — 5 listů (17×21 cm), psaných perem po jedné straně.

¹ Sláva Mrštíkovi, že přišel s lepším programem — Jde o návrh Viléma Mrštíka na zlepšení obsahu Moravsko-slezské revue. Snad o návrh na vydávání zvláštní beletristické přílohy při ní, který byl realizován v třetím ročníku tohoto časopisu. Alois a Vilém Mrštíkové řídili spolu s Otakarem Skypalou Moravsko-slezskou revui ve 4. a 5. ročníku. V šestém ročníku k nim přibyl K. Elgart Sokol.

² Merhautovi — Josef Merhaut (1863—1907), redaktor Moravské orlice a spisovatel v Brně. Merhaut uveřejnil v Moravské orlici řadu beletristických prací Josefa Uhra. Merhauta, k němuž byl poután přátelskou vděčností, zobrazil Uher beletristicky v próze O spisovatelí.

³ Holého — básník Josef Holý (1874—1928).

⁴ Dýma — Josef Dýma (1882—1933), v té době novinář a spisovatel v Brně.

⁵ Mor.(avský) kraj — pokrokový list, který v Brně vydával Josef Svozil.

⁶ Orlici — deník Moravská Orlice — orgán konservativní strany národní.

⁷ Lidové — Lidové Noviny, deník, vydávaný Adolfem Stránským jako orgán „strany lidové“.

⁸ Kunc — Jan Kunc (*1883), hudební skladatel; psal do Moravsko-slezské revue články hudebněkritické a referáty o brněnské opeře.

⁹ Sláva tomu Z. výboru — Zemský výbor v Brně povolil r. 1906 na krásnou literaturu — mimo subvence pro tři autory — dotaci 5000 K.

¹⁰ Mařka — Marie Soukupová, brněnská učitelka, láska Josefa Uhra. Starala se o Uhra až do jeho smrti.

¹¹ *Tivoli* — ulice v Brně; dnes Jiráskova třída.

¹² *Nad postelí mám Jiřika Poděbradského* — obraz Václava Brožíka ·Zvolení Jiřika králem.

¹³ *sanatogen* — živný a posilující kaseinový přípravek.

¹⁴ *Kalvodova bříza* — Alois Kalvoda (1875—1934), český krajinář; vytvořil pro obálku Uhrovy knihy *Kapitoly o lidech kočovných* a jiná prosa perokresbu — krajinu s břízou, kterou rozrazil blesk.

¹⁵ *Abbazie* — Opatije.

¹⁶ *Dr Landr* — ošetřující lékař Josefa Uhra v Opatiji.

¹⁷ *Knížku svou Vám pošlu* — patrně knihu *Kapitoly o lidech kočovných* a jiná prosa, která vycházela v prosinci 1905 sešitově nákladem Lidové revue moravsko-slezské v knižnici Knihy moravských autorů. Knižně vyšla v únoru r. 1906.

II.

Milý příteli,

včera jsem tu byl a dnes k vůli jedné věci:¹ Aby má práce, možno-li (ale, myslím, že je docela možno!), byla z konkursu vyňata,² tak, jako bych ji byl vůbec ku konkursu nezaslal. To je mé snažné přání; ostatek nic. Pošlete ji Mrštíkovi a dělejte si s ní, co chcete, jen nechte konkurs. Proč? — Protože bude asi výsledek otištěn v novinách. Kvůli novinám nechci.

Máte-li mne rád, tož ji mezi zaslané nepočítejte. Mrštík³ psal mně psaní, že všechno je v pořádku. Pište Mrštíkovi, že bych si ještě přál korekturu. Tak to je všechno.

Pohovořili jsme si, tak zas pa.

S pozdravem

Váš J. Uher.

Dopis — 2 listy (17×21 cm), psané inkoustem po jedné straně.

Dopis není datován. Domnívám se — podle jeho obsahu, že pochází z r. 1906, snad z prázdnin.

¹ *Včera jsem tu byl a dnes...* — Uher asi nezastihl K. Elgarta Sokola v Brně a proto mu napsal dopis.

² *Aby má práce... byla z konkursu vyňata* — jde patrně o konkurs na odměnu za literární práci, jak se o něm dosti neurčitě dovídáme z článku *Moravská beletristická dotace* (*Moravsko-slezská revue* 1906, č. 3, únor). V článku se uvádí statistika o tom, kolik vydala Země na podporu vědecké činnosti, divadla, výtvarného umění, hudby a literatury, při čemž se konstatuje, že literatura dostala jenom necelou $\frac{1}{4}$ % z částky, určené Zemí na podporu vědy a umění. Klub přátel umění v Brně se ustavil mimo jiné z toho důvodu, aby prosazoval požadavky spisovatelů. Na konci uvedeného článku se podává zpráva o výsledku spisovatelských snah po zlepšení situace. Čtyři spisovatelé byli vyzváni, aby se hlásili o subvenci — dostali ji tři (po 500 K), jednomu spisovateli byla žádost vrácena, protože žádal o stipendium studijní. „Dále ještě na žádost literárního odboru Klubu povoleno letos na umění beletristní 5000 kor., ovšem zase ve formě odměn za hotové práce již vydané nebo ve formě subvencí na vydání hotových prací rukopisných ceny opravdu umělecké, od čehož zemský výbor ustoupiti nemíní“ (str. 109).

Předpokládám, že Uher se o tuto odměnu přihlásil. Kterou práci zadal, není možno říci. Snad to byla některá ze tří povídek nebo všechny tři, které byly od října 1906 do září 1907 uveřejněny v beletristické příloze *Moravsko-slezské revue*: *Pětka, Bouda, Proklati*.

³ *Mrštík psal mně psaní* — pravděpodobně spisovatel Vilém Mrštík (1867—1912).

III.

Milý příteli,

tak Vám posílám tu knížečku.¹ Hodně jsem tu protřásl. To myslím, že by mohlo už zůstat. Ještě asi 5 řt pošlu. Mám to skoro hotovo. Jen opsat péroem. Snad toho nebude víc než 5 archů. Ostatně — možná že jste se rozhodli jinak. Napište mně o tom.

Dnes jsem dostal Vaši knihu.² Děkuji za ni. Pan Sigma³ už si na Vás smlsнул a p. -il.⁴ Nechte si tím spánek. Dojde na nás na všechny. Aspoň víme, na čem jsme.

Jiného není nic na obzoru? Čtu zde málo — není co. Vyšla už Revue?⁵ A ta příloha?⁶ Psal jsem Skýp.,⁷ aby si ty přednosti v lokálkách o knihovně odpustil. Je to světu pro hec. Je to sprosté obchodní stanovisko.

Tady je teď tuze krásně. Teplo letní, chodím bez svrchníku. A ta nezaplacená osamělost. Není nad ni. Přál bych Vám několik neděl tady.

Psal jsem už skoro všem, ale žádný neodpověděl.

Jen Mařka⁸ — můj nejbližší člověk.

Tak mně brzo pište a všechno a o všem hodně podrobně. Přečtu si Váš dopis s potěšením. Srdečný pozdrav a poklonu milostpaní.

Váš

J. Uher.

Stálého bytu teď nemám, 20. se stěhuju.

Tak zatím pište posterestante.

Opatije 17/10 1906.

Dopis — 2 listy (17×21 cm), psané inkoustem po jedné straně.

¹ tak Vám posílám tu knížечku — rukopis knihy Má cesta, která vyšla r. 1907 jako přémie Klubu přátel umění v Brně.

² Dnes jsem dostal Vaši knihu — knihu Kresby (1906).

³ Pan Sigma — St. K. Neumann.

⁴ p. -il — Otakar Zamrazil, přispíval do Moravsko-slezské revue.

⁵ Revue — Moravsko-slezská revue, která vycházela od r. 1905. Zanikla r. 1923.

⁶ A ta příloha? — Beletristická příloha Moravsko-slezské revue, která provázela 3. ročník tohoto časopisu.

⁷ Skýp.(alovi) — Otakar Skýpala (1877—1943), vydavatel Moravsko-slezské revue. Psal také romány pod pseudonymem Fr. Volný.

⁸ Mařka — viz poznámku 10 k dopisu I.

IV.

Opatije 23/10 06.

Milý příteli,

šťouchlo mne něco z Vašeho dopisu a tak píšu hned.

Naposled píšete, že přijedou Mrštici¹ atd., že budou vášnivé řeči atd. a tuhle větu k tomu: „A Vy — zdá se mi — plujete v nich ještě zuřivěji než já. Škoda, že jste trochu daleko.“

Dobře tomu buď nerozumím anebo je v tom skrytý nějaký smysl. Tak mně prosím Vás přátelsky upřímně vyložte ten kryptogram.

Mám ten dojem, jak bych plul v nějakých řečech. Trnulo by mně to v hlavě a tak: ven s tím! Slovo za slovem!

Z knížky ještě něco škrtnu.² Ostatně bojím se, že to nestojí za vydání. Dělejte, jak rozumíte. Kdyby byl ve schůzi³ jediný návrh proti tomu, napište mně to bratrsky. Zdá se mi, že se tím na sobě prohřeším.

Skýpalovi jsem psal, aby nechal toho slintání reklamního.⁴ Je to necudná věc. Moravští autoři, silný talent uznaný kritikou — vždyť je to pro hec. Škrábe to do očí. Z revue⁵ tuším stává se divný reklamní plátek. Tohle číslo je veskrz hliněné. Bude-li Skýpala „důsledný takhle“, sejde s našeho spojení. Hrome, hrome, hrome!

Hýsek⁶ píše posudek o „Kresbách“. Ta Kurtova⁷ kritika byla trochu umouňená. Neumí v tom chodit. Neharmonická. Několik úderů na stůl. To nestačí.

S tím Z. výborem se netrápím.⁸ Dnes se mně zdálo, že jsem vyhrál třiaosmdesát milionů zlatých — tak pašol všechny almužny!

Adresa je stará na Falk. ulici.⁹

Tady pořád svítí slunce, jenže já kašlu a táhnu se jako přeražená dešťovka. Myslím, že to nebude moc platné. Mám dosud horečky, hlavu otrávenou od ledvin. A tak píšu

málo, skoro nic, a dívám se na moře s těžkými city. A těší mne máloco. Tak dětské hračky... ještě jednou dětské hračky, koničky a stromečky. Ale to už nepříjde.

Těším všude a sám nemám útechy. Než, dost o tom. Někdo je kovářem, já jsem kovadlinou.

Na všecko dívám se jak na bublinku, na minulost, nu přítom. boje, na svou práci — na všecko. Letí to chvílka a — praskne. Všecko praskne. Celý život. Nemějte za zlé: mluvím to já. Já si to mohu dovolit.

Pozdravuji Vás srdečně, paní, všechny

Váš

J. Uher.

Op. Vila Špacapán.

Dopis — dvojlíst (11,2×17,6 cm), psaný po obou stranách inkoustem.

¹ Mrštici — spisovatelé Alois Mrštík (1863—1925) a Vilém Mrštík (1867—1912), kteří žili v Diváčích a do Brna dojížděli.

² Z knížky ještě něco škrtnu — z rukopisu knížky Má cesta.

³ ve schůzi — Ve schůzi výboru Klubu přátel umění v Brně, který Uhrovu knížku vydal.

⁴ Skýpalovi jsem psal... — jde patrně o tento pasus v dopise z 3. listopadu 1906: „Mám snaživou prosbu, aby se z předešlých oznámených knih vynechávalo: přední kritik, silný talent, uznaný literát atd. Dělá to sice Vilímek v „Seznamu knih“, ale to se pro Revui nehodí. A s mými názory zvláště neharmonuje. Nejraději bych byl, kdyby se o mně ani nedýchlo. Člověk by mohl zhrubnout a zješitnět.“ — Citováno podle článku Otakara Skýpala Uhrova korespondence (Moravsko-slezská revue V, 1909, str. 181).

⁵ Z revue — Z Moravsko-slezské revue.

⁶ Hýsek — Dr Miloslav Hýsek (1885—1957), později universitní profesor na filosofické fakultě Karlovy university. Psal kritiky o moravských autorech — také do Moravsko-slezské revue.

⁷ Ta Kurtova kritika — M. Kurt (vl. Maximilián Kunert, *1877).

⁸ S tím Z.(emským) výborem se netrápím — Uher si podal k Zemskému výboru v Brně žádost o podporu.

⁹ na Falk. ulici — na Falkensteinerově ulici v Brně. Nyní: Gorkého ulice.

V.

Opatije 8/11 1906.

Tak, milý příteli, už je čas, abych Vám psal. Také částečně je co psát. Skýpalovi¹ jsem psal několik kořeněných slov, za něž mne, myslím, pošle za dvěře. Poslal jsem mu dřív příspěvek pro jedno číslo a on to chce rozpárát na 2 části.² A psal jsem, že je to divný semenec ta revue³ a aby neshromáždil literáty, nýbrž spíše dobré literární věci. —

Mou knížku,⁴ prosím Vás, urovnějte jak chcete. Lánal jsem si tím hlavu, ale na nějakou souvislost jsem nepřišel. Jen bych Vás o něco prosil. Abyste mně sám řekl ty takové a onaké drobnůstky, jež ruší linii. Budu Vám za to velmi vděčen. Já jsem vypočítal čtyři slabosti takové, jež škrtne za mne: „Lidé II“, „Síla života“, „Koš na moři“ a „Příliš blízko“.⁵ Prosím Vás o další upozornění a hezky bezohledně, všecko vypište, i to, co se vám jen „tak trochu“ zamlouvá a co byste pustil z milosti. Záleží mně na tom, aby, když je to maličké, bylo to aspoň čisté, hodně čisté. I jednotlivé výrazy snad! Mnohdy, jak víte, mám různé ty melancholické a zřetěně chvíle a v těch je možno stvořit všelicos hloupého.

Člověk neručí za svou disciplínu. Dodatek posílám částečně, ještě schází 4 věci. Také i to přepočtete. Přál bych si mít, jen aby 2 drobnůstky nevypadly, tot je mé zvláštní přání: „M. S.“ a „Hřbitov“.⁶

Tak to by se týkalo obsahu. Bylo by mně příjemné věnovat knížečku mým drahým doma.⁷

Ostatní, co se úpravy týče, ponechávám už na starost Vám. Prosím jen, aby mně bylo něco o tom sděleno. Rovněž, kolik exempl. bude se tisknout. Potom formát a litera — jaké budou. Přání moje by bylo, tisknout titul červeně.⁸ Proč, nevím — ale tak myslím, že by se to hodilo. Vyhražuji si 30 exempl. pro sebe. Potom: všelijaké křiklavosti a iniciály nemíluju.

Ostani je stručné. Jsem dost nespokojený, dost podrážděný. Už 14 dnů jsme neviděli slunce (jen někdy na mžik) a já jsem se z toho stal popudlivým. Všecko mě pichne a pořád

vymyslím, jak bych si čas ztrpčil. Jsem jako zvíře, které chtějíc se napít ze studánky, přední nohou do ní slápně. Z Brna kromě Mařky⁹ nepíše nikdo a z celé Moravy nikdo. Dýma¹⁰ psal jednou několik slov. A Vy. — — —

Peníze mám v kapse. Děkuju Vám za ty všechny pokyny, jimiž jste mně je pomoh' dosáhnout. Žije se to lehčeji. — — —

Zdraví ještě spí sladce. Plíce jakž takž uspokojují, ale ledvinky trápí. Pořád 1% bilkoviny. Jižněj nepojedu. Mám se tu dobře za málo peněz. Měsíčně vydám 85 zl. za všechno všudy. Čtu jak velká řada mor. mužů umřela a kdosi jim zažehl „světlo věčné“. Já žiju, jediný polomrtvý žiju. Tak pište mně zas brzy.

Pozdravuje Vás a Vaše všechny a milou paní.

Váš

J. Uher.

Dopis — dvojlist (12×19,7 cm); psáno inkoustem na každé straně.

¹ Skýpalovi — viz pozn. 7 k č. III.

² Poslal jsem mu dřív příspěvek pro jedno číslo a on to chce rozpárat na 2 části — prózu Boudu poslal Uher O. Skýpalovi v dopise 28. září 1906. Proti uveřejnění na dvě části protestoval Uher v dopise O. Skýpalovi 3. listopadu 1906 (srov. Otakar Skýpala, Uhrova korespondence, Moravsko-slezská revue V, 1909, str. 181).

³ revue — Moravsko-slezská revue.

⁴ Mou knížku — jde o rukopis knihy Má cesta.

⁵ Já jsem vypočítal čtyři slabosti takové... — ani jedna ze 4 próz, které Uher přikazoval škrtnout, se v knize Má cesta neobjevila.

⁶ Přál bych si mít, jen aby 2 drobnůstky nevypadly... — obě prózy M. S. a Hřbitov jsou do knihy Má cesta zařazeny.

⁷ věnovat knížku mým drahým doma — knížka Má cesta nenesla žádné věnování.

⁸ tisknout titul červeně — Uhrovo přání bylo respektováno: nápis knihy Má cesta byl vytiskněn červeně.

⁹ Z Brna kromě Mařky — viz pozn. 10 k č. I.

¹⁰ Dýma — viz pozn. 4 k č. I.

VI.

8/12 1906.

Milý příteli,

korekturu jsem poslal před týdnem. Psal jsem, aby se vyhodily ještě črty „Stařena s nůši“ a „Plž“¹ — Místo nich aby se zařadily „Štěně“ a „Velkokniže mrtev“.² Zdálo se mně v nich být hodně sentimentality. Teď ještě posílám črtu „Chvilka humoru“.³ Myslím, že se může ještě užít. Čítal jsem strany. Napočítal jsem i s titulním listem a s těmito změnami 70 —

Z těch čísel, jež jste odložil, kromě dvou řečených, nedávejte do tiskárny ničeho. Raděj mi napište, bude-li třeba, pošlu něco čerstvého na konec.* Ostatní je myslím v pořádku. Neodpovědělo se mi, bude-li titul červeně. Papír je dost slušný.

O kritiku sice „Klub“⁴ nestojí, ale já o ni stojím. Sám posílat redakcím nebudu, stálo by mně to čas, námaha a peníze. Kdyby se to mohlo učinit z „Klubu“, bylo by mně tuze vhod.

Prosím, aby mně „Klub“ oznámil Vaším pérem, kdy mně dovoli knížku obchodně vydat. Za chvíli budu potřebovat peněz. Ku komu se mám obrátit? A kolik budu ještě dobírat?

— — —

Kousek hovoru. Co děláte? Zdálo se mi při posledním Vašem dopisu, že mu něčeho ubylo. Srdečnosti. Vim, že jsem se nemýlil, a to mne mrzí. Kdybyste mně řekl trochu pravdy. Také od Merhauta jsem nečekal tolik náhle jakési upjatosti. Neodpověděl mi slůvkem na 3 lístky. Vim, že píše nerad, ale já jsem ho výslovně žádal. Víte-li nějakou příčinu, povězte mně ji. Mám hodně rád jasno.

Tady se ochladilo a to se ví, že to na mne působí. Zvlášt na ledviny. Nezřikám se zdraví, ale také v ně mnoho nedoufám.

Hloupost lidská pořád myslí, že mám peníze, a piší mně o ně. Naposledy „národní spouštělna“. Já nevím, jaké jsou to žerty. Ale přece mně to kazí náladu. Pořád říkám, že

* Prosím Vás obstarajte poslední korektury!

miluju lidi, ale někdy bych je všechny oběsil. Abych měl klid. Milý příteli, kdybych měl milion — to je filosofie, jakou se často obírám.

Ostatní jsou všechno maličkosti. Milion je velká věc, amen.

Pište mně, prostím Vás brzy. Pozdravuji milostivou paní.

Váš

J. Uher.

Op. Vila Emanuel.

Dopis — 2 dvojlisty (10,5×16,9 cm); první dvě strany a poslední strana volné.

¹ aby se vyhodily ještě črty „Starena s nuší“ a „Plž“ — obě prózy nebyly do knihy Má cesta zařazeny.

² Místo nich aby se zařadily „Štěně“ a „Velkokniže mrtev“ — obě prózy jsou v knize Má cesta otištěny.

³ Teď ještě posílám črtu „Chvilice humoru“ — byla do knihy Má cesta zařazena.

⁴ „Klub“ — Klub přátel umění v Brně byl založen r. 1905 Františkem Marešem. Jednatelům jeho literárního odboru byl do r. 1910 K. Elgart Sokol.

VII.

Milý příteli,

Op. 16. 12. 1906.

srdečně děkuji za dopis. Hodně jste mne potěšil. Potřebuji stále, aby mne kdosi těšil. Nemějte mně to za zlé. I já jsem hodně stíněn. Zdraví nejde, ba teď za chladných dnů je to horší. Horečka se mnou pohrává a kašel trápí. Dále nepojedu. Bojím se, že bych žil draže než tu, a na to by mně nestačilo. Mám beztoho už jen 30 zl a nevím, jak bude dál. Skýpalovi¹ jsem psal o zálohu, než jsem odjel. Poslal mně 45 zl. Byl to honorář za ony 2 prózy.² Jinak nic nepíše a v předěšlém čísle Revue³ čtu, že začne vydávat knihovnu zas po sešitech.⁴ Tak ovšem je letos s vydáním mé knihy⁵ amen. Ani bych si to teď k jaru nepřál. Ale i dobře, že se tak stalo. Snad za to něco utřím v časopise. A kniha může dobře rok počkat.

Co se týče těch několika přání, prosím:

Aby mně bylo povoleno 30 autorských exempl.⁶

Právo k obchodnímu vydání po uplynutí roku, po případě 2 let. (Konečně vždyť to je vedlejší. Klub tím neztratí pranic. Kdo se chce přihlásit za člena, jistě se přihlásí bez přémie.)

Komu zaslat recensní exempl., napíšu zvlášť na kor. listku. Nevím to tak z paměti.

Hlavní věc nade všechny věci, aby mně bylo posláno něco peněz do vánoc, mám už jen 30 zl. a na ty nelze spoléhat. Měl bych tuze nepřijemné vánoce. Prosím Vás a spoléhám na Vás. Dostanu nějaký honorář tu a tam, ale to nestačí.

Merhaut nepíše, ale aspoň když vím, že je všechno v pořádku. Že se klub rozešel,⁷ překvapilo mne. Jaký teď bude? Co bude s časopisem?⁸ O divadle čtu samé pomluvy. Kunc⁹ prý stůně? Co je s ním? Dostal peníze od akademie — to se mu lehko stůně. Přeju je ryšavému z duše. Jen kdyby něco dělal. A kdyby se z těch lásek vytřepal. Lásky kazí chuť k práci. Přeju Vám, abyste byli už všichni na nohou u Vás, než to psaní dostanete. — S těmi trapečky prósy jsem už dříve naložil po své vůli. Pozdravuji Vás všechny přátelsky věře a jsem Vás

Váš

J. Uher.

Otiškují tento dopis ze Sborníku prací fil. fak. v Brně r. V (1956), D 3, str. 110—111.

¹ Skýpalovi — viz pozn. 7 k č. III.

² Byl to honorář za ony 2 prózy — v říjnovém čísle Beletristické přílohy Revue moravsko-slezské byla otištěna próza Pětka, v listopadovém a prosincovém čísle próza Bouda.

³ Revue — Moravsko-slezská revue.

⁴ knihovnu zas po sešitech — vydávání knihovny Moravsko-slezské revue, vlastně „Knih moravských autorů“ ohlásila poprvé Moravsko-slezská revue v 3. čísle svého prvního ročníku (str. 79).

⁵ mé knihy — jde o knihu Má cesta.

⁶ 30 autorských exempl. — knihy Má cesta.

⁷ Že se klub rozešel — Klub přátel umění se nerozešel Naopak: k dosavadnímu literárnímu a hudebnímu odboru přibyl odbor výtvarnický.

⁸ Co bude s časopisem — s Moravsko-slezskou revuí.

⁹ Kunc — viz pozn. 8 k č. I.

• VIII.

18/12 06.

Milý příteli,

rec. expl. nechte poslati těmto listům:

Lid. noviny, Mor. kraj, Pozor, Ostr. denník, Rovnost, Právo lidu, Čas, Nár. listy, Nár. politika, Venkov, Osvěta lidu, Samostatnost, Radikální listy, Nová Politika, Dělnické listy (Videň), Přehled, Mor. slez. revue, Ženská revue, Ženský obzor, Praž. lidová revue, Naše doba, Sborník učitelů, Věstník uč., Lumír, Zvon, Zlatá Praha, Rozhledy, Rudé květy, Moderní revue, Volná škola, Volné směry, Obzory, Stud. věstník, Časop. pokrok. studentstva, Osvěta, Politik, Máj, Cechische revue, Ces. svět.

Váš J. Uher.

Pan

Karel Elgart, spisovatel,
Brno—(Mähren),
Veveří ul. 41.

Korespondenční listek. Psáno perem. Datum a poslední tři řádky inkoustovou tužkou.

IX.

Opatije 11/1 1907.

Milý příteli,

z mých exemplářů aby mně neškrtali. Sám jsem vypustil, co jsem chtěl a o nějakých 5 expl. se krčit — stojí to za řeč? Myslím, že se tím „Klub“¹ neozebračí. Že jich není hanba tak vetešnický smlouvat. Konečně já ještě slevuji o 15 listů. Připojuji nový seznam, kam se má výtisk poslat.

Že se tiskárna vymlouvá na mě,² věřím; lepší výmluva než psi... Ale podle toho, co mně dřív Dýma³ psal, slavná tiskárna lže. Reklí prý mu, že kniha vyjde po novém roce, ježto mají moc jiné práce. Konečně už na tom nezáleží. Teď svítí slunce, můj zájem je jinde. To je jiná poesie nechat si rozehřívát kosti. Máme 10 °R, narcisky kvetou, v parku zas hraje kapela. Jímá mandarinky a smějem se na jaro. Pošlete sem toho Kuncce.⁴ Psal jsem mu, ale on je flegma, bude odkládat, jako jsem já odkládal, až to bude horší. Nebude potřebovat víc než 80 zl. měsíčně. A je to jedno, kde člověk sedí. Káva je tu jako ve Slavii.⁵

Mějte ho k tomu, vysaďte ho na vlak. Ostatně vím všecko jako Vy, vím o každé lučavce a o tom, jak se kovy zkoušejí. Někdy je to ale špiritus.

Pozdravuje Vás

Váš J. Uher.

Dopis — dvojlist (10,5×16,8 cm). Psáno perem; čtvrtá strana volná.

¹ „Klub“ — viz pozn. 4 k č. VI.² Že se tiskárna vymlouvá na mě... — knížku Má cesta tiskl Ant. Odehnal v Brně.³ Dýma — viz pozn. 4 k č. I.⁴ Kuncce — viz pozn. 8 k č. I.⁵ ve Slavii — Slavia, hotel, kavárna a restaurace v Brně.

X.

Opatije 17/1 1907.

Milý příteli,

ten blanket posílám Vám¹; chci ještě říci, aby Kuncce² nefilosofoval a jel. Nebude žít nikde lacině — ani v Dubrovniku. To se tak říkává. On, než se vpraví a trochu obeznámí, vyli-tají ptáči z hnízda. Tady — u mně bude jako u táty. A já ho budu kurýrovat i z lásky — bude-li chtít. Protože čeho moc, škodí. Kdyby tu byl prožil posledních 12 dní, byl by zdráv až do těch zravných vousů. Ty stovky k manželskému loži neutrží. Řekněte mu to.

Pozdravy všem

Váš

J. Uher.

Děkuji p. říditeli Marešovi.³ Ostatně to mu napíšu.

Dopis — dvojlíst (11×17,5 cm); psáno perem — druhá a čtvrtá strana volná.

¹ *ten blanket posílám Vám* — formulář žádosti za zdravotní dovolenou, který byl určen pro Jana Kuncce.

² *Kunc* — viz pozn. 8 k č. I.

³ *Děkuji p. řediteli Marešovi* — František Mareš (1862—1941), ředitel Vesny v Brně, předseda Klubu přátel umění v Brně.

XI.

Opatije 23/1 1907.

Milý příteli,

zima je, mráz je. Smutno trochu. A peníze nejsou. Kdybych měl revolver, hned bych jej prodal, a kůži a hlavu. Jen kdyby je někdo chtěl. Pomožte mně myslit, do které kapsy hrábnout. A lidé praví, že bych se měl stydět a nemluvit o chudobě. A být pyšný. — Chtěl bych teď dostat cenu. Prý jsou vypsaný z Turkovy nadace.¹ Komu se to píše? A jak? Nemusí to být cena, ale vůbec něco od peněz. Já bych jim psal. Poradte mně, milý příteli, užijnete mě z té šibenice.

Váš

J. Uher.

Pan

Karel Elgart
spisovatel
Brno
Veverská ul. č. 41
Mähren

Korespondenční lístek.

¹ z *Turkovy nadace* — nadace v České akademii věd a umění.

XII.

24/1 1907.

Milý příteli,

tak jsem byl překvapen dnes.¹ Jen obálka se mně nelíbí — ten měkký papír. Vzadu je obsah číslován, to také nelahodí příliš. Číslice byly k vůli pořadí — tisknout se neměly. A vzadu čistý list schází. To ale nepravím Vám, to bylo věci tiskárny. Redakční exempl. nepřetiskovat („redakč. výtisk“ vynechat.) Račte jim sdělit. Máte-li drobnost „Slavnostní čin“,² dejte to Dýmovi,³ až půjdete okolo. Ztratil jsem to. Srdečně pozdravuje Vás

J. Uher.

Brzy dopis.

Snad dostanu brzy ostatní exempl. Teď pouze jeden.

Ct. Pán, p. Karel Elgart
spisovatel
Brno
Augustýnská ul.
— Vesna —
M ä h r e n

Korespondenční lístek.

¹ *tak jsem byl překvapen dnes* — Uher dostal exemplář vytištěné knihy *Má cesta*.

² *drobnost „Slavnostní čin“* — jedna z drobných próz Josefa Uhra; byla otištěna v Lumíru r. 1908 (r. 36, str. 116—117).

³ *Dýmovi* — viz pozn. 4 k č. I.

XIII.

Opatije 27/1 1907.

Milý příteli,

hossana a gratias! Zobjímal bych Vás všechny, kdybyste nebyli na druhém pólu. Je mně zas tišeji, a skoro zapominám na píchání v těle.

Knihu jsem poslal dříve už Raisovi¹ s psaním. On je, tuším, v porotě.² Nevěděl jsem, komu to poslat, snad on to odevzdá na patřičném místě. Žádost nějakou jsem nepsal. Myslím, že o cenu se neřádá.

Dru. Pluhařovi³ píšu. I u Svatobora⁴ se znovu pokusím. To by byl šramot, kdybych všude zvítězil. Mám chuť na vilu Neptun. Zamlouvá se mně tím, že jest zelená a jest na prodej.

Uč. spolkům psát nebudu. Obdarovali mne už „jednou pro vždy“ Udýchal bych se příliš. Intervence byla by zbytečná.

Se zdravím pořád zápolím. Někdy si lichotím, jindy kleju a vystrkju nos nad hladinu. Pořád mne to tlačí dolů. Slunka ja zas málo, byly mrazy (8°), pak sníh a déšť — teď bóra — psota jedním slovem. Ale jak zvítězím někde, koupím si rybí tuk a sanotogen a budu to do sebe cpát — ať je to dobré nebo ne. —

Vážím 64 kg a nějaký gram dělá mi větší radost než s odpuštěním kritika. Teď mně v posledních dnech ubylo — ani diškrece jsem neplatil. Musím to dohonit.

Kdybych byl na příští podzim živ a zdrav — to bychom pak mohli něco udělat rukou společnou. Ten časopis bych chtěl.⁵

Zatím budeme pracovat o gramech.

Pozdravuju Vás srdečně, děkuju všem, říd. Marešovi,⁶ Merhautovi⁷ a jsem

Váš

J. Uher.

„Horečka drnká...“

Dopis — dvojlíst (11,2×17,5 cm). Psáno perem; druhá strana volná.

¹ Raisovi — spisovatel K. V. Rais (1859—1926).

² v porotě — jde o cenu z Turkovy nadace.

³ Dru. Pluhařovi — Dr Ladislav Pluhař (1865—1940), politik lidové pokrokové strany, finanční referent Zemského výboru.

⁴ u Svatobora — v podpůrném spolku spisovatelů, který r. 1862 založil František Palacký.

⁵ Ten časopis bych chtěl — Uher s K. Elgartem Sokolem pomýšleli patrně na vydávání časopisu. S Moravsko-slezskou revuí, jak ji vedl O. Skýpala, nebyli spokojeni.

⁶ říd. Marešovi — viz pozn. 3 k č. X.

⁷ Merhautovi — viz pozn. 2 k č. I.

⁸ Karásek — básník a kritik Jiří Karásek ze Lvovic (1871—1951).

XIV.

Opatije 29/1 07.

Milý příteli,

teď jsem poslal žádost Dr. Pluhařovi.¹ Zítřa ji dostane asi. Prosim Vás o slíbenou přimluvu. O té Kuncově žád.² jsem se zmínil. On také žádal.³ Vyženou nás oba. Zítřa ještě napíšu Svatoboru.³ Mám to poslat zase Šimáčkovi.⁴ Dnes jsem dostal několik zlatých honoráře, tak je mně lehčej. Dostal jsem už knihy,⁵ dnes to rozesílám. Včera jsem neměl na známky. Pozdravuju Vás srdečně

Váš

J. Uher.

Pan Karel Elgart
spisovatel
Brno
Augustýnská ulice
Vesna
M ä h r e n
Pohlednice z Opatije.

¹ Dr. Pluhařovi — viz pozn. 3 k č. XIII.

² O té Kuncově žád.[osti] — o Janu Kuncovi viz v pozn. 8 k č. I. O jeho žádosti v pozn. 4 k č. X.

³ Svatoboru — viz pozn. 4 k č. XIII.

⁴ Šimáčkoví — spisovateli M. A. Šimáčkovi (1860—1913).

⁵ Dostal jsem už knihy — autorské výtisky knihy Má cesta.

XV.

Opatije 11/2 1907.

Milý příteli,

poslal Klub¹ redakční exempláře² Anebo teprve pošle. Nemusel by se posílat Nár. listům — nenávidím je, řeknu Vám jednou, proč.

Váš

J. Uher.

Čekám Kunce.³

Vážený pán,

p. Karel Elgart

spisovatel

Brno

Augustýnská ul. — Vesnu.

M a h r e n.

Korespondenční lístek. Psáno perem.

¹ Klub — Klub přátel umění v Brně.

² redakční exempláře — recensní výtisky knihy Má cesta.

³ Kunc — viz pozn. 8 k č. I.

XVI.

Opatije 21/II 1907.

Milý příteli, nevíte nic určitého o tom zdroji příjmu?¹ Co odpověděl Pluhař?² Svatobor³ také dosud mlčí. Kničky redakční asi Klub neposlal.⁴ Nečtu to nikde. Signál z Orlice zazněl⁵ a teď je první přestřelka. Kunc⁶ mě tady doplňuje ustavičným vztekem na všechno možné. Chystá se na cestu dál. Pojede, snad pozítří. Já, myslím, za měsíc domů. Zdraví Vás i milostpaní.

Váš

J. Uher.

Pan Karel Elgart,

spisovatel,

odb. učitel

Brno

Augustýnská ulice

Vesna

Pohlednice — Volosca, nábřeží. Volosca je lázeňské místo nedaleko Opatije.

¹ nevíte nic určitého o tom zdroji příjmu?² — jde o finanční podporu od Zemského výboru v Brně, o niž si Uher zažádal.

² Pluhař — viz pozn. 3 k č. XIII.

³ Svatoboru — viz pozn. 4 k č. XIII.

⁴ Kničky redakční asi Klub neposlal — recensní výtisky Uhrovy knihy Má cesta, které měl poslat Klub přátel umění v Brně.

⁵ Signál z Orlice zazněl — Josef Merhaut psal o knize Josefa Uhra Má cesta v Moravské orlici 17. února 1907 (fejton Cesta básníková pod zn. -a). Klade tam Uhrovy knihu vedle Turgeněvových a Baudelairových básní v próze.

⁶ Kunc — viz pozn. 8 k č. I.

XVII.

Opatije 26/II 1907.

Milý příteli,

žádost mám napsanou,¹ schází mně jen čísla a data těch různých výnosů o dovolených a dekretů. Maří² to vyhledá, pošle a já Vám to pošlu expres ještě tento týden. — Za všecko ochotu Vám děkuji mnoho. Šimáček³ mně psal, že „asi jistě bude žádosti vyhověno“, jenže schůze Svat.⁴ bude až za 3 neděle. Nu, ale to nevadí. Později bude potřeba právě tak peněz jako teď. Půjčku nelze uzavřít. Mám už 100 K v Nár. spořitelně a dluhy jsou zrovna oprátka na krk. I. ho pomůže mně snad Maří, než dostanu někde. S tou žádostí k Z. výboru jsem sám neměl mnoho naděje. Záčkovi⁵ bylo by třeba hodit pod nos, ne žádost, ale dynamit. Nu, nechat, budem živi bez Závka. Kunc⁶ je pryč, kde, nevím. Nepsal ještě. On měl v žilách lihovinu místo krve. Kousali jsme se pořád. Teď mám i já i on pokoj. Zdraví stojí na kolenou. Schází mně léky, přestal jsem užívat jisté věci a to mně trochu uškodilo. Ale vrátím se s mouřenínskou tváří. Bóra je teď. Kvítí kvete nemnoho. Lenivé jaro. Čas kritik nastal. Dýma⁷ ubožec to odnesl. Ale já pravím: Ty věci nejsou historické... Národy se o tom nedoví... A tak: nač se užírat.

Pozdravuji Vás a milostpaní a ty malíčké Vaše nastokrát, posílám Vám všem pusu od moře a jsem Váš

J. Uher.

Dopis — dvojlist (13,5×17 cm). Psáno perem; čtvrtá strana volná.

¹ žádost mám napsanou — J. Uher žádal Zemský výbor v Brně o pensi „z milosti“.

² Maří — Marie Soukupová. Viz pozn. 10 k č. I.

³ Šimáček — viz pozn. 4 k č. XIV.

⁴ schůze Svat. [oboru] — viz pozn. 4 k č. XIII.

⁵ Záčkovi — Dr Jan Záček (1849—1934), advokát v Olomouci, člen Zemského výboru. Stavěl se odmítavě k žádostem umělců.

⁶ Kunc — viz pozn. 8 k č. I.

⁷ Dýma — viz pozn. 4 k č. I.

XVIII.

Milý příteli,

posílám Vám ty listiny.¹ Zádám Vaši lásku o další službu. Mám psát také Dru. Pluhařovi?² Nepsal mi ještě.

Nehněvejte se, že Vás pořád obtěžuju.

Snad toto aspoň bude něco platné.

Riditeli Marešovi³ obávám se už psát. Bylo by to trochu moc, jedno na druhé. Sdělte mně jeho náladu.

Ostatně Vám věřím. Děkuji zároveň a jsem vždy Váš

J. Uher.

Posílám všecko: Je-li třeba i dekretů, dejte je k tomu.

Kolek? —

Dopis — dvojlist (13,3×17 cm). Psáno perem, čtvrtý list volný. Nedatováno — podle obsahu pochází dopis určitě z února 1907.

¹ posílám Vám ty listiny — žádost o pensi „z milosti“.

² Dru Pluhařovi — viz pozn. 3 k č. XIII.

³ řiditeli Marešovi — viz pozn. 3 k č. X.

XIX.

Opatije 9. března 1907.

Milý příteli,

chci se státi Vaším anebo kohokoli dlužníkem do nějaké doby. Odpusťte, že Vás takto bavím, ale nelze mně jinak. Mé stříbro zas je pryč, zbytky rozplynou se ve 3 dnech. Myslím tedy a jedním co nejkratěji. Zprostředkujte mně půjčku 50 K, a pošlete. Zaplatím hned, jak dostanu odněkud. Zbavil byste mne neklidu, kdyby to bylo velmi brzy.

To je hlavní a všechno ostatní vedlejší: aprilové počasí, má nemoc, literatura, atd. Dr. Pluhařovi¹ jsem psal před Vaším dopisem. Potom ř. Marešovi.² Čekám, jak to dopadne. Milý příteli, nezapomeňte!

Váš

J. Uher.

Dopis — dvojlist (14,8×23,2 cm). Dopisní papír Grandhotelu Zehentner v Opatiji. Psáno inkoustem, jenom na první straně.

¹ Dr. Pluhařovi — viz pozn. 3 k č. XIII.

² ř. Marešovi — viz pozn. 3 k č. X.

XX.

Opatije 21/3 1907.

Milý příteli,

nebudete se zlobit, když Vám povím, proč jsem hned nepsal. Ležím už týden, mám zápal pohrudnice; bylo to ošklivé, nemoh' jsem se hnout. Teď trochu to polevilo, tak se zbavuju povinnosti. Zpráva o 200 zl. mne potěšila,¹ můžete si myslit. Zůstanu tady za ty peníze déle. Je to nutné. Jsem teď suchý jako křížala. Lékař všechno mně zakázal, i myslit. Dostal jsem trochu peněz na svůj svátek. Skýpala² mně poslal a Dr. Karásek za překlad jedné prosy pro „Čechische revue“³ honor. 20 K. Nouze na straně — sláva! Hned jsem si koupil chinin.

Pište mně brzy, já se vždycky Vaším dopisem potěším.

Váš

J. Uher.

Pozdrav milostpaní.

Vilimek⁴ mně napsal, že mě bude fendoval. Jsem k službám — napsal jsem.

Dopis — dvojlist (13,3×17 cm). Psáno inkoustem. Čtvrtá strana volná.

¹ Zpráva o 200 zl. mne potěšila — Uher dostal podporu od Zemského výboru v Brně.

² Skýpala — viz pozn. 7 k č. III.

³ Dr. Karásek — Dr. Josef Karásek (1868—1916) ve Vídni, vydavatel Čechische Revue. Byl referentem slovanské rubriky v Moravsko-slezské revue. V české literární historii je zejména znám svým parere o tom, že P. Bezruč nepsal básně, pro jejichž udánlivé autorství byl uvězněn.

⁴ Vilimek — nakladatelství a knihkupectví J. R. Vilimek v Praze.

XXI.

Opatije, 16. 4. 1907.

Milý příteli,

za 14 dní přijedu — nemocnější, než jsem odejel. Mám také myšlenky na krematorium — ale kdež pak já, chudás, já asi bídně zhniju. Však si o tom pohovoříme, až přijedu. To se divíte, vidíte? Ale to není nic divného. Jsme dávno všichni připraveni. Chodím stále ještě k doktorovi a on mne poctivě těší. Ale nerozumíme si. Uvádím chudáčka do rozpaků. Neví, co a jak mi říci. Chtěl jsem Vás požádat, abyste se ho sám zeptal na můj stav, Vám snad poví pravdu. Nemocnému se pravda neříká. Ano? Napišete mu? Zmiňoval jsem se mu, že bych snad mohl zajet jižněji, třeba na písek do Sahary¹ si jít sednout, ale jaksi na to zamumlal. Aní do sanatoria neradí. Léčit — léčit — — myslím, že patrně není už co léčit. Že to už zmizelo v prachu zemském. — A pak byste mi to mohl ovšem laskavě sdělit, přátelsky, bratrsky. Že ano? Ostatně také se nechám prohlédnout u Vašeho bratra² a ten nám taky poví. Mám celé dny zár v sobě, nechutnost, mrzutost, bolesti a bůhví co všechno. Kil mám 64 jako na počátku. Dosud básním, abych mnohé nenechal v rozpacích. Samé negeniální věci, aby se to hodilo pod nůž p. V. O.³ etc. Peněz, jak víte, mám spousty. Jím samé crémy teď a cylindr jsem si koupil. Vůbec všechno stojí dobře až na

maso a na kosti. To nestojí za nic. Nepotěším Vás asi — ale koho pak já jsem už potěšil? Jak je s Merhautem?⁴ Vavřtiny kvetou zde.

Sto políbení všem.

Váš

J. Uher.

Přetiskují tento dopis ze Sborníku prací fil. fak. v Brně r. V (1956), D 3, str. 111.

¹ *třeba na písek do Sahary* — Uher pomýšlel na to, že se bude léčit v Egyptě. Ale pro nedostatek peněz nemohl svůj záměr uskutečnit.

² *u Vašeho bratra* — jde o MUDr. Jaroslava Elgarta v Kroměříži

³ *pod nůž p. V. O.* — V. Otomar, vl. jménem Otomar Viglic (*1867); psal kritiky, také do Moravsko-slezské revue.

⁴ *jak je s Merhautem* — Merhaut byl už v té době nemocen. Zemřel 5. září 1907 v Brně.

XXII.

Milý příteli,

srdečný poslední pozdrav. Abyste se mne nelekli, až přijedu, posílám svůj odlesk.¹ Pojedu asi v sobotu. Ne přímo. Někde se stavím. Kunc,² myslím, je už v Brně. I Merhaut.³ Nového nevím nic.

Váš

Uher.

Dopis — dvojlist (10,5×17,2 cm). Psáno tužkou po lichých stranách. Dopis nedatován; podle obsahu — Uher oznamuje svůj návrat z Opatije — pochází z konce dubna 1907.

¹ *odlesk* — fotografii.

² *Kunc* — viz pozn. 8 k č. I.

³ *Merhaut* — viz pozn. 2 k č. I a také pozn. 4 k č. XXI.

XXIII.

Milí pánové a přátelé,

pro svou starou nemoc nemohu se vydati na cestu a prosím, abyste omluvili mou nepřítomnost. Pozdravuji Vás srdečně. Co se týče onoho návrhu, myslím, že uteče ještě mnoho vody do nějaké skutečnosti v tom směru. Já bych přál každému člověku s dobrými úmysly ráj a každému spisovateli zlatou rentu, ale hůře je najít nějakého spasitele, který by dával. Zdá se mi, že v „Ostr. listech“ byl feuilleton o té věci¹ a nemýlím-li se byl vzat na mušku sám. Z. výbor — ale, víte z druhé strany jak to s takovými akcemi chodí, víte o těch subvencích a jiných požitcích, jež pro nás kvetou...

Ostatné experiment neuškodí. A má-li se o něčem podobném myslit, ať je to časné. — Dělníci mají své nemocenské pokladny a fondy pro nouzové případy. My žijeme a zmíráme jaksi po vůli boží. Nuže, tu jest můj návrh:

Zřídte nemocenský fond, na nějž by pišící člověk v případě choroby, tísně a hladu do jisté míry mohl spolehnouti, aby se jím zbránilo zebrotě, která za těch okolností, bez milosti na něho čeká. Tak to povídám ze své zkušenosti, které jsem užil a užívám plnou měrou a kdož ví — snad i ze zkušenosti jiných.

Forma, myslím, je tu vedlejší. Hlavní věc je trochu peněz a tu ať se požádá Z. výbor a sněm (třeba už letos, bude-li jaký) o zajištění subvence k tomu účelu. Tak, to jsem měl na srdci a nic víc. Můžete si o tom pohovořiti, uznáte-li za vhodné.

Přeje i jinak Vašemu jednání zdaru, poručím se v upřímné uctě.

J. Uher.

Podolí u Doubravníka
13. 8. 1907.

Dopis — 2 listy (17,1×21 cm). Psáno inkoustem; sudé strany volné. Dopis není adresován K. Elgartu Sokolovi, nýbrž schůzi žurnalistů a spisovatelů v Brně. K. Elgart Sokol dopis zachoval.

¹ V „Ostr. listech“ byl feuilleton o té věci — jde o fejeton *Literární* od J. F. Karase. Byl otištěn v Ostravských listech 31. července 1907. Autor v něm navrhuje: „Spisovatelé

jsou učitelé národa. Vniknou tam, kam nemůže škola, církev. Nuže, mělo by se s nimi jednat jako se skutečnými učiteli — země měla by se postarat jim o existenci. Vždyť pro ni v první řadě pracují. Zdatný národ ten, který je vyspělý, probudilý. Co dá země, stát spisovatelům, ušetří na kriminálech. A tu přímo navrhuji: budiž podniknutá akce, aby Zemský výbor byl vyzván a veřejným míněním donucen zříditi a) několik nezrušitelných, nezabavitelných atd. dotací nejméně po tisíci korunách ročně pro české, na Moravě působící literáty, kteří skutečně něco znamenají a jsou buď bez místa (literáti profesionalisté), nebo v postavení, které jim nezajišťuje [živobyť], b) nejméně osm cen po 500 K na nejlepší díla moravských autorů; koukurovat mají právo i ti, kterým byla dotace sub a) žádaná již přičtena; c) nynějších 5000 K subvence nestačí a proto budiž zvýšena prozatímne na 20.000 K.

[V hranatých závorkách jsem doplnil, co v textu chybělo — zřejmě to vypadlo při sazbě. A. Z.]

XXIV.

Brno, *Slavia*¹ 15. 8. 1907.

Milý příteli, pozdravuju Vás a paní, a kdyby to nebylo z cesty, pustil bych se k Vám. Jsem teď vdovcem, M.² odjela k tetičkám a já spal zas ve Slavii. Tohle psaní není snad z dlouhé chvíle, dávno se chystám Vám dvě tři slova napsat. Za posudek o mé knížce měl bych pěkně poděkovat.³ Ale vypadalo by to inkoustově a tak si jen myslíte, že to, co jste řekl, je jediná pravda, kterou jsem se souhlasnou radostí shlédl a kterou bych byl nejraději vdechl jako rosu v mé sprahlé nitro. Toto kusé vyznání si ještě doplňte. — Já zas bouřím celé okolí kašlem. Ale nějak zvlášť zle není. Psal jsem schůzi žurnalistů a spisov. na adresu S. Tůmy,⁴ aby zřídili nemocenský fond pro spisov. (Chtějí podniknout akci za upravení hmot. poměrů spis.) Vidím, že tenhle lístek nestačí na všecko a tak budu psát ještě, až přijedu domů, dopis.

Se srdeč. pozdr. Váš

J. Uher, Podolí, p. Doubravník.

Korespondenční lístek. Přetiskuji jeho obsah ze Sborníku prací fil. fak. v Brně r. V (1956), D 3, str. 112.

¹ *Slavia* — viz pozn. 5 k č. IX.

² M. — Marie Soukupová — viz pozn. 10. k č. I.

³ Za posudek o mé knížce měl bych pěkně poděkovat — K. Elgart Sokol posoudil Uhrovu knížku *Má cesta* v 10. čísle IV. ročníku *Moravsko-slezské revue* (červenec 1907).

⁴ na adresu S. Tůmy — František Sokol Tůma (1885—1925), recitátor, žurnalista a spisovatel v Moravské Ostravě.

XXV.

Srdečný pozdrav.

Město krásné — ale špatné pro ledviny = D.¹

Vyrazím co nejdřív odtud.

Váš J. Uher.

[Dole, tužkou škrtnuto:]

Bylo by tady [nečitelné] spisovatel? Je tu Karel Klostermann.²

Pohlednice z Dubrovniku. Přetiskuji její obsah ze Sborníku prací fil. fak. v Brně r. V (1956), D 3, str. 112.

¹ D — Dubrovník.

² Karel Klostermann — český spisovatel Karel Klostermann (1848—1923).

XXVI.

Zdravo!

Jedu do Opatije. Mám Dubrovniku po krk. V O.¹ zůstanu měsíc nebo 1½. Co děláte? Co nového? Vypíšte mně všecko, co mě může trochu zmladit. Hniju — hniju — hniju!

*Čím dál — hůř. Pošlete mně k jižnímu ještě Vaše „Slunce“.² Děkuji předem. Pište poste-
restante Abbazia.³*

S pozdravy všem

J. Uher.

Pan

*Karel Elgart
spisovatel
Brno — Veverí 41
M ä h r e n*

Pohlednice s fotografií ostrova Lacroma v Dubrovníku. Není datována. Poštovní razítko
praví, že byla odeslána 12. dubna 1908.

¹ *V O. — Opatii.*

² *Vaše „Slunce“ — román K. Elgarta Sokola.*

³ *Abbazia — Opatija.*

XXVII.

Opatije 22/IV 08.

Milý příteli,

*dopis Váš vězel celý týden někde u všech kozlů. Včera večer jsem jej dostal. Věděl jsem,
že přijde, a tak jsem s poděkováním za knihu¹ čekal až do dneška. Budte zcela spoko-
jen, je to vaše nejlepší věc. Jsem jist, že by se byl p. Zamrazil ještě méně ostýchal,²
kdyby nebylo té propasti mezi posudkem minulá a dneška. Ano je to beze všech žertů
kus pěkné práce, která Vám šla od srdce. Četl jsem ji v Lumíru³ a teď se znova těším
„am Südstrand“⁴.*

*Ale nechme toho. Kdo ví, co byste si o mně zlého myslil, já nejsem kritik, v tomto
okamžiku ani „kamarád“, jsou to holá slova, jež bych řekl komukoliv. Děkuji Vám
srdčně za Slunce.⁵ Možná, že se mně podaří do podzimu skrovně se Vám něčím revan-
chovat. (Najdu-li nakladatele.)⁶ Ty tak zvané spory mne nijak nemrzí.⁷ Nepamatuju se,
že by byla kdy klidná hladina a nevěřím, že bychme tak za tenoukou nitku svázání
běželi všichni stejně. Je to zdravé nehýčkat se příliš. Důtky jeden na druhého, to je nej-
krásnější přátelství. Tak se vychovává dobrá věc. Jestliže „redakční kruh“, dobrá. Expe-
riment nestojí nic a kdo ví, co nového přinese. Já bych ovšem nechtěl být hromosvodem
pro takové čtyři hromy. Konečně vyhraje vždycky nejsilnější, ať se každý stará, aby
nejsilnějším byl. Do podzimu je doba dlouhá, možná, že to praskne nějak jinak a bude
po starosti. Já ovšem bych nerad vítal konec revue, která s pomocí boha otce i syna
mohla by se přece dočkat zlatého jubilea. Z Kunce⁸ mám, to víte, taky radost. A ten
hnusný výtvarný odbor měl dávno zlomit jenom do času. Tak tady zde. Ať se to rozletí. Pokoj
popelí jeho. Tady je hotové svinstvo. Každý den — déšť, blato, zima — a já jsem k tomu
stafáž — shrnilá mircha. Nejde to a nepůjde.
„Počkejte tetka, jen co to dopiju...“*

S pozdravy všem Váš

J. Uher.

Dopis — dvojlíst (10,8×17,9 cm). Psán inkoustem po všech čtyřech stranách.

¹ *s poděkováním za knihu — Uher žádal v minulém lístku K. Elgarta Sokola o zaslání
jeho románu Slunce.*

² *Jsem jist, že by se byl p. Zamrazil ještě méně ostýchal — viz pozn. 4 k č. III.*

³ *Četl jsem ji v Lumíru — román Slunce byl otištěn v Lumíru r. 1904 (na pokračo-
vání).*

⁴ *Am Südstrand — na jižním nábřeží.*

⁵ *Děkuji Vám srdčně za Slunce — román Slunce vydal K. Elgart Sokol r. 1908.*

⁶ *Možná, že mně podaří do podzimu skrovně se Vám něčím revančovat. (Najdu-li
nakladatele.) — není jisto, kterou svou práci zde Uher miní. Mohlo by jít o román Kalné
vody, o němž přinesla Moravsko-slezská revue v únoru 1906 zprávu, že ho Uher dokončí
na jihu. Ale stejně tak by to mohla být kniha Suchá tráva, povídka Stav nebo knížka
Ledajáci, do níž Uher chtěl zahrnout povídku Bratranci a Zápisky z nemocnice.*

⁷ Ty tak zvané spory mne nijak nemrzí — s Moravsko-slezskou revuí, kterou v té době redigovali Alois a Vilém Mrštíkovi s polu s Otakarem Skýpalou, nebyli spokojeni zejména básníci St. K. Neumann a Josef Holý. Dobře ilustruje tehdejší poměry okolo Moravsko-slezské revue část dopisu, který důvěrně poslal Otakar Skýpala K. Elgartu Sokolovi někdy v březnu 1908. Píše v něm: „Vážený pane, pan Neumann poslal mi poplašný list, že je toho mínění s p. Holým, že je největší neštěstí pro Revui, že ji vede Mrštík. Chce, aby redakce svěřena byla čtyřčlenné nehonorované redakční radě se sídlem v Brně. Jestli se to nestane, ohlašuje proti Mrštíkovi bezohlednou kampaň v časopisech. A když nevyhovíme, že budou s Holým vydávat sami časopis. Zcela po pražském vzoru. Já se nemohu na dohodružství Neumannovo dát. Nevím ani příčinu náhlého vzkyčení jeho. Působte, prosím Vás, uklidňujícím způsobem. Jinak bude z toho Babylon a nic pořádného.“ (Dopis je v pozůstalosti K. Elgarta Sokola, kterou chová jeho vdova Julie Elgartová v Brně.)

⁸ Z Kuncce — viz pozn. 8 k č. I.

⁹ A ten hnusný výtvarný odbor měl dávno zlomit vaz — výtvarnický odbor Klubu přátel umění se ustavil v prosinci 1905, když se předtím rozpadlo Moravské sdružení výtvarníků.

XXVIII.

Brno 12/7 08.

Milý příteli,

Vám a celé familii upřímný pozdrav. To vám chci říci: Teď jsem dočetl v 9.—10. č. M. Sl. R.⁴ Vašeho „Hošička“² a volám Vám třikrát „Sláva“ a „Výborné!“ Málokdy otřese člověkem nějaká knížka. Málokdy se najde něco tak životně drtivého. Dostal jsem hořečku při těch posledních stránách. Ochromily mne na chvíli. A teď si pořád říkám: Krásná věc! Krásná věc! Buďte šťasten z toho nového skutku! Kdy mně se něco takového podaří!? Jsem celý zničen, nevrlý, jako oškubaná husa. A pořád se chystám k práci, zatím co na druhé straně léčím žaludeční katarh, plíce, ledvinky — pořád dokola. Jedeme s M.³ v sobotu do Prahy, asi na týden. Co teď děláte?

V přátelství oddaný

J. Uher.

Pan

Karel Elgart
spisovatel
odb. učitel
Tlumačov u Kroměříže
Morava

Odesílatel: J. Uher, Brno.

Korespondenční lístek. Psáno inkoustem po obou stranách.

¹ v 9.—10. č. M. Sl. R. — v 9. a 10. čísle V. ročníku Moravsko-slezské revue.

² Vašeho „Hošička“ — E. Sokolovi vycházela po celý IV. ročník v Moravsko-slezské revui próza „Hošiček. Tři epištoly Karla Rojara“.

³ Jedeme s M. — s Marií Soukupovou.

ПЕРЕПИСКА ИОЗЕФА УГЕРА С К. ЭЛЬГАРТОМ СОКОЛОМ

Автор публикует письма, почтовые открытки и открытки с видом (в общем 28 отдельных текстов), которые писатель Йозеф Угер (1880—1908) прислал писателю К. Эльгарту Соколу (1874—1929).

Эти документы относятся к последним 3 годам жизни Угера. Они имеют значение для познания литературной жизни в Моравии в 1 десятилетии 20 века и для познания последнего этапа творческого пути подающего надежды писателя, скончавшегося от туберкулеза.

A. Z.

AUS DEM BRIEFWECHSEL VON JOSEF UHER MIT K. ELGART-SOKOL

Verfasser veröffentlicht hier Briefe, Korrespondenz- und Ansichtskarten (im ganzen 28 Nummern), die der Schriftsteller Josef Uher (1880—1908) an den Schriftsteller K. Elgart-Sokol (1874—1929) gesandt hatte.

Diese Dokumente beziehen sich auf die letzten drei Lebensjahre Josef Uhers. Sie sind von Bedeutung sowohl für die Erkenntnis des literarischen Lebens in Mähren im ersten Jahrzehnt des 20. Jahrhunderts wie auch insbesondere für die Erkenntnis der letzten Schaffensperiode des hoffnungsvollen Schriftstellers, der von der heimtückischen Tuberkulose leider allzufrüh dahingerafft worden ist.

A. Z.